

הצהרת בלפור

מערך שיעור

מידע למורים

<p>בשיעור נלמד על הכרזת בלפור דרך השתלשלות העניינים ההיסטורית ודמותו של בלפור עצמו. נלמד על ההכרזה והציפיות שיצרה, האכזבה מבריטניה, הצער על מותו של בלפור, התייחסויות שונות להצהרה בחברה הישראלית לאורך השנים ולבסוף, על מקומו של בלפור בחיינו עד היום, דרך רחובות ומועדונים הקרויים על שמו.</p>	<p>תיאור קצר של השיעור</p>
<p>כיתות החטיבה העליונה</p> <p>תכנית הלימודים באזרחות: הרקע ההיסטורי להקמת המדינה: הצהרת בלפור</p> <p>תכנית הלימודים בהיסטוריה מ"מ: נושא ג' – הלאומיות בישראל ובעמים, פרק ד': התנועה הציונית והיישוב היהודי בארץ-ישראל בזמן מלחמת העולם הראשונה</p> <p>תכנית הלימודים בהיסטוריה ממ"ד: נושא 5 – מישוב הארץ להקמת מדינה בארץ ישראל, פרק ב': היישוב היהודי במעבר משלטון עות'מאני לשלטון המנדט הבריטי</p>	<p>קהל יעד ונושא בתכנית הלימודים</p>
<ul style="list-style-type: none"> • ליהודי ארץ-ישראל! - הלורד ארטור ג'מס בלפור, כרזה של קק"ל • החומה - ענייני בטחון והגנה - הצהרת בלפור • פגישת בלפור בחצר הגימנסיה • לורד בלפור איננו • מפית של מרתף בלפור • חיים ויצמן, הוצאת יד חיים ויצמן 	<p>פריטי מקור שהשיעור מתבסס עליהם</p>
<p>2-3 שיעורים</p>	<p>אורך הפעילות</p>
<ul style="list-style-type: none"> • הצהרת בלפור - רקע כללי באתר מט"ח • הצהרת בלפור, כולל סקירת הבדלים בין ההצהרה המקורית להצהרה שפורסמה לבסוף, אתר brain kingdom • שיעור על הצהרת בלפור, יוטיוב • חדשות מהעבר: הצהרת בלפור, סרטון של החינוכית (למורה: מומלץ 	<p>חומר רקע למורה</p>

<p>לראות הכול, אך הדקות הרלוונטיות בעיקר עבור השיעור הן (11:00–7:15)</p> <ul style="list-style-type: none"> • מגילת העצמאות 	
<ul style="list-style-type: none"> • נשלח לתלמידים את דף העבודה המצורף. דף העבודה מכיל קישורים רבים, לכן עדיף לשלוח אותו לתלמידים במייל, כדי שיוכלו לפתוח אותו במחשב. • נשלח לתלמידים קישור לאתר ציר הזמן הגאוגרפי myhistro. (הסבר על השימוש ב myhistro) <ul style="list-style-type: none"> ○ נבקש מכל התלמידים להירשם לאתר ונוסיף אותם כחברים. ○ ניצור 'סיפור חדש' בשם הצהרת בלפור ונוסיף את תלמידי הכיתה כעורכים. נשלח לתלמידים קישור לסיפור (ריק בינתיים). 	<p>ציוד והכנות מוקדמות</p>

מהלך השיעור

תיאור הפעילות	מהלך ההוראה ואורך משוער
<ul style="list-style-type: none"> • כרקע לפתיחת השיעור נקרין את הסרטון של החינוכית חדשות מהעבר: הצהרת בלפור, דקות 11:00–7:15 • נסביר: (הרקע ההסטורי מעובד מתוך אתר מט"ח) <p>בראשית המאה העשרים כבר נוסדו המוסדות, והפעולות העיקריות של התנועה הציונית היו לעובדות מוצקות: ההסתדרות הציונית, הקרן הקיימת לישראל וכו'. אמנם שיעור היהודים שעלו לארץ ישראל עדיין היה קטן, אך הוא הלך וגדל בהתמדה. עדיין חסרה לתנועה הציונית הכרה של מעצמה גדולה, שהייתה עשויה לתרגם את החזון הציוני למציאות מדינית. מלחמת העולם הראשונה, שבה ניצבה טורקיה העות'מאנית לצדן של גרמניה, הקיסרות האוסטרו-הונגרית ובולגריה במלחמתן נגד בריטניה, צרפת, רוסיה, איטליה ולבסוף גם ארצות הברית, סיפקה את ההזדמנות לזכות בהכרה כזו. ב-2.11.1917 פרסמה ממשלת בריטניה גילוי דעת, ובו הכירה בזכותו של העם היהודי לבית לאומי במולדתו ההיסטורית. גילוי דעת זה נכנס להיסטוריה בשם "הצהרת בלפור". בשיעור זה נעסוק ברקע להצהרה, השלבים והגורמים לפרסומה.</p>	<p>פתיחה סרטון במליאה</p>

מהלך ההוראה ואורך משוער	תיאור הפעילות																								
חקר פריטים בקבוצות ובמליאה	<p>נחלק את הכיתה לשבע קבוצות. נשלח לתלמידים קישור לרוג'ום בנושא הצהרת בלפור או את דף העבודה המצורף במייל.</p> <ul style="list-style-type: none"> כל קבוצה תתבקש לענות על שלושה מקורות מתוך הרוג'ום או דף העבודה, לבחירתה. נכנס את התלמידים במליאה, כל קבוצה תציג את אחד המקורות ותסכם את תשובותיה לפני הכיתה. אם לאחת הקבוצות האחרות יש מידע נוסף, היא תוזמן להציג בפני הכיתה את המידע שברשותה. 																								
סיכום: יצירת ציר זמנים גאוגרפי המארגן את החומר הנלמד בקבוצות	<p>נשאיר את הכיתה מחולקת לצוותי העבודה, ונסכם את נושא ההצהרה בעזרת ציר הזמן הגאוגרפי myhistro. (הסברים על השמוש בכלי myhistro)</p> <p>כל קבוצת עבודה תעסוק בנקודה אחת על ציר הזמן. עבור כל אחת מהנקודות: על הקבוצה לבחור היכן למקם אותה על מפת העולם, להוסיף לה תאריך, תמונה ולהרחיב עליה כפי שמוסבר במשימה. את ההרחבה ניתן לכתוב על סמך הנלמד בשיעור ולהוסיף ממחקר ברשת חומר שחסר.</p> <p>נקודות על ציר הזמן:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>מס' נקודה בציר הזמן</th> <th>תיאור</th> <th>נושא הרחבה</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>לידתו של בלפור</td> <td>הביוגרפיה של בלפור ותפקידו לאורך השנים</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>הקונגרס הציוני הראשון</td> <td>הציונות המדינית ופועלו של חיים ויצמן לצורך השגת ההצהרה</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>הסכם סייקס פיקו</td> <td>סייקס פיקו, מק-מהון, והרקע הדיפלומטי הבין-לאומי להשגת ההצהרה</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>הכרזת בלפור</td> <td>תוכנה של ההצהרה והגורמים לפרסומה</td> </tr> <tr> <td>6</td> <td>מלחמת העולם הראשונה</td> <td>השפעת תוצאות המלחמה על התנועה הציונית</td> </tr> <tr> <td>5</td> <td>ביקור בלפור בישראל</td> <td>החסמים למימוש ההצהרה</td> </tr> <tr> <td>7</td> <td>הקמת מדינת ישראל</td> <td>משמעות ההצהרה עבור התנועה הציונית</td> </tr> </tbody> </table>	מס' נקודה בציר הזמן	תיאור	נושא הרחבה	1	לידתו של בלפור	הביוגרפיה של בלפור ותפקידו לאורך השנים	2	הקונגרס הציוני הראשון	הציונות המדינית ופועלו של חיים ויצמן לצורך השגת ההצהרה	3	הסכם סייקס פיקו	סייקס פיקו, מק-מהון, והרקע הדיפלומטי הבין-לאומי להשגת ההצהרה	4	הכרזת בלפור	תוכנה של ההצהרה והגורמים לפרסומה	6	מלחמת העולם הראשונה	השפעת תוצאות המלחמה על התנועה הציונית	5	ביקור בלפור בישראל	החסמים למימוש ההצהרה	7	הקמת מדינת ישראל	משמעות ההצהרה עבור התנועה הציונית
מס' נקודה בציר הזמן	תיאור	נושא הרחבה																							
1	לידתו של בלפור	הביוגרפיה של בלפור ותפקידו לאורך השנים																							
2	הקונגרס הציוני הראשון	הציונות המדינית ופועלו של חיים ויצמן לצורך השגת ההצהרה																							
3	הסכם סייקס פיקו	סייקס פיקו, מק-מהון, והרקע הדיפלומטי הבין-לאומי להשגת ההצהרה																							
4	הכרזת בלפור	תוכנה של ההצהרה והגורמים לפרסומה																							
6	מלחמת העולם הראשונה	השפעת תוצאות המלחמה על התנועה הציונית																							
5	ביקור בלפור בישראל	החסמים למימוש ההצהרה																							
7	הקמת מדינת ישראל	משמעות ההצהרה עבור התנועה הציונית																							

מהלך ההוראה ואורך משוער	תיאור הפעילות
	ניתן להשתמש בתוצרי השיעור ככלי להערכה חלופית.
שיעורי בית	כל תלמיד יעבור על ציר הזמן הגאוגרפי myhistro . שהכינה הכיתה יחד, ויגיב לפחות לאחת הקבוצות האחרות. התלמיד יכול לכתוב את דעתו על האירוע ההיסטורי המתואר או על הניתוח של הקבוצה, להוסיף ידע היסטורי, לשבח על רמת הכתיבה, לתקן נתון שנראה לו שגוי ועוד.